

XV. BÖLÜM - SONUÇ VE ÖNERİLER

15. SONUÇ

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Antropoloji Bölümü Kültür Haritası Projesi kapsamında Sinop köylerinin sosyo-kültürel demografik ve ekonomik özelliklerinin araştırılması sonucu oluşturulmuştur.

Tezin konusu olan köy; Sinop ili Saraydüzü ilçesine bağlı olan Tepeköy'dür. Tepeköy'ün demografik yapısı, evlilik özellikleri, göç durumu, doğum ve sünnet süreçleri, beslenme alışkanlıkları, sağlık-temizlik özellikleri, ekonomik yapısı, hayvancılık konusu, kanaat ve tutumları anlatılmıştır.

Tepeköy'deki hanelerin hepsi Türk'tür. Köy bağlı olduğu Saraydüzü ilçesine 1 km, Sinop iline 117 km mesafededir. Önceleri 25 km mesafedeki Boyabat ilçesine bağlı olan Tepeköy Saraydüzü'nün ilçe olmasıyla birlikte buraya bağlanmıştır. Köy halkından az sayıda kişi eski bir alışkanlık olarak pazar alış-verişlerini ve çeşitli işlerini halen Boyabat ilçesinde sürdürmektedir.

Köyde kanalizasyon, elektrik, su, telefon imkanları vardır. Tepeköy'de ticari ünite olarak bir bakkal bulunmaktadır. 'Köy Ağızı' da erkeklerin bir araya gelip sohbet ettiği ve çay, kahve vb. içecekleri para karşılığı içtikleri bir yer olarak düşünüldüğünde ticari ünite olarak değerlendirilebilir. Kamu malı olarak ise okul binası mevcuttur ancak öğretmen olmadığı için binada eğitim verilmemektedir. Köyde sağlık ocağı yoktur. İnsanlar hastalandıklarında tedavi için Saraydüzü'ndeki sağlık ocağına giderler.

Tepeköy'de yaşlı bireylerin (karı-koca) oluşturdukları hanelerin çoğunlukta olmasının yanında anne-baba-çocuklardan oluşan çekirdek aile yapıları da mevcuttur. Hanelerin cinsiyet kompozisyonu erkeklerin lehine olmasına rağmen kadın-erkek nüfusu arasında büyük sayısal bir farklılık yoktur.

Tepeköy'de ortalama hane büyüklüğünün 3.0 olduğu tespit edilmiştir. Olgun yaş yapısına sahip olan Tepeköy'de kadınların ortalama yaşları 56.6'dır. Doğum yeri kompozisyonunda kadınların çoğunun Sinop'un köyünde doğdukları tespit edilmiştir.

Tepeköy’de konuşulan kadınların eğitim durumlarında ilkokul mezunu olan kadın oranı yüksektir. Eğitim seviyesi ortaokul mezunu basamağının üstüne çıkamamıştır. Ortaokul mezunu olan kadın oranı da oldukça düşüktür.

Kadınların  alışma durumları incelendiğinde yüksek oranda kadının ailelerinin içinde tarım ve toprakla uğraştıkları saptanmıştır.

Konuşulan kadınların % 84.8’inin evliliği; kendilerinin ve eşlerinin ilk evliliğidir. Bu kadınların ortalama evlilik yaşı 17.1 olarak tespit edilmiştir. Tepeköy’de evliliklerde hem resmi hem dini nikah yapılmakta ve evlilikler çoğunlukla resmi nikahtan sonra başlamaktadır.

Kırsalda yaygın bir gelenek olarak Tepeköy’de de evliliklerde görücü usulü ile evlenme  ne çıkmaktadır. Evliliklerde kutlamalara önem verilmektedir. Evlilik sürecinde geçen aşamalar Tepeköy’ n kültürel özelliklerini yansıtılmaktadır. Evlilikte kız isteme, söz, nişan, kına gecesi, düğün geleneksel olarak uygulanan aşamalardır.

Tepeköy’de kadınların büyük bir kısmı g   etmemiştir. Köy’de g   olgusunun varlığından hem kadın hem erkek için fazla söz edilemez. Yine de erkeklerin göç etme durumunun kadınlardan daha fazla olduğu saha araştırması boyunca edinilen bilgiler arasındadır. G   eden kadınlar çoğunlukla Sinop sınırları içinde evlilik amacıyla g   etmişlerdir.

Kadınların doğum özellikleri kırsal alan çalışması içinde önemli bir paya sahiptir. Tepeköy’de kadınların tamamı gebe kalmıştır. Gebe kalma sayısı ortalama 5.9’dur. Tepeköy’de düşük ve ölü doğum yapma oranı azdır. Kadınların doğumları çoğunlukla sağlıklı canlı doğumlar olarak gerçekleşmiştir. Çocuğun Allah’ın hediyesi olduğunu düşünen Tepeköy kadınlarında kürtaj yaptırma oranı oldukça düşüktür. Konuşulan kadınların doğumlarında yüksek oranda doktora gitmedikleri ve doğumlarını evde yaptıkları tespit edilmiştir. İlk ve son canlı doğum özellikleri bazında incelenen bilgilerde geçen süre içinde doktora gitme oranının pek değişmediği görülmektedir. Kadınların  len çocuklarıyla ilgili bilgilerde ölüm nedeni olarak bakımsızlık ve bulaşıcı hastalık dikkat çeker. Bu durum kadınların  ocuk bakımında yeteri kadar bilinçli olmadıklarının göstergesidir. Çocuklar geleneksel olarak kundaklanmaktadır. Süt verme ve bez bağlama süreleri erkek ve kız çocuklar arasında farklılık göstermektedir.

Konuşulan kadınların hanesindeki beslenme özellikleri incelendiğinde kadınların kış için hazırlık yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu  zellik kırsalda oldukça yaygın bir gelenek

olarak sürdürülmektedir. Aynı şekilde ekmeklerini evde kendileri yapan kadınların oranı da oldukça yüksektir. Tepeköy'de kadınlar tarafından yufkadan başka ekmek türü yapılmamaktadır.

Tepeköy'de sağlık ve temizlik konularından yaygın olarak kadın sorumludur. Erkekler temizlik işlerini ancak eşleri rahatsızlandıklarında üstlenmektedir. Konuşulan kadınların hanelerinde çamaşır makineleri olduğu ancak; bulaşık makineleri olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile bulaşıklar elde; çamaşırlar makinede yıkanmaktadır.

Tepeköy ekonomik olarak orta gelirli insanların yaşadığı bir yerdir. Kırsalda yaygın olan ekonomik kararları erkek verir düşüncesi Tepeköy'de geçerli değildir. Kadınlar hane içinde alınan ekonomik kararlara katılmaktadırlar.

Hayvancılığın tarım-toprak kadar ön planda bir iş olmadığı Tepeköy'de hanelerde hayvan beslenme ve beslenmeme oranı dengededir. Coğrafi ve iklim koşullarının da etkisiyle köyde büyükbaş hayvan, kümes hayvanları ve binek hayvanı beslenmektedir. Büyükbaş ve kümes hayvanlarından elde edilen ürünler çoğunlukla ev içi tüketiminde kullanılır. Köyde ürünlerin satılma oranı düşüktür.

Tepeköy'de yaşayan kadınları anlamamanın en can alıcı noktası kadınların kişiliklerinin, alışkanlıklarının ve kafa yapılarının çözümlenmesi olarak düşünülebilir. Tepeköy'de kadınlar günlerini ev işi ve yemek yaparak, tarlada çalışarak, komşuları ile sohbet ederek, ibadet yaparak ve televizyon izleyerek geçirirler.

Doğal görünümüleriyle dikkat çeken Tepeköy kadını çocuk yaşta başını örtmeye başlar. Kadınlar makyajla ilgili konuşurken gülümseyerek makyaj yapmayı bilmediklerini söylemişlerdir. Kızlarının kendilerinin evlendikleri yaştan daha geç yaşta evlenmelerini isteyen Tepeköy kadını çocuklarını eğitimi ve inançlı bir şekilde büyütme çabasıdadır. Sahada geçirilen süre boyunca kadınların yaşadıkları köyden, evlerinden, eşlerinden, çocuklarından genel olarak hayatlarından memnun oldukları gözlemlenmiştir.

15.1 ÖNERİLER

TESPİT 1: Tepeköy'de ilköğretim okul binası olmasına rağmen burada aktif eğitim verilmemektedir. Bunun nedeni öğretmen atanmaması ve binanın bakımsız olmasıdır. Okul çağında çocukları olan ebeveynlerden çocuklarının eğitimi için köyden göç edecekleri öğrenilmiştir.

YORUM VE ÖNERİ: Devlet tarafından okul binasının onarılması ve öğretmen atanması durumunda aileler çocuklarının eğitimi için memleketlerinden göç etmek durumunda kalmayacaklardır. Böylece il merkezlerinde göçe bağlı olarak yaşanan sorunlar minimum seviyeye düşecektir.

TESPİT 2: Tepeköy'de kadınların bir kısmı okuma-yazma bilmemektedir. Mülakatlar sırasında kadınların bu durumdan rahatsız oldukları ve okuma-yazma öğrenmek istedikleri gözlemlenmiştir.

YORUM VE ÖNERİ: Okuma-yazma kursları açılabilir. Böylece kadınlar hem okur-yazar hem de sosyal birer birey olabilirler. Bu konuda sivil toplum örgütleri ve devlet sürekliliği olan çalışmalar yürütmelidir.

TESPİT 3: Tepeköy'de ilçeye çok yakın olmasına rağmen bazı evlerde ve sokaklarda cep telefonu çekmemektedir. Bu köy halkı tarafından bir sorun olarak dile getirilmektedir.

YORUM VE ÖNERİ: Günümüzde cep telefonları sabit telefonların yerini almış durumdadır. Köydeki her hanede en az bir kişinin cep telefonu vardır. Telefon şirketleri bunu dikkate almalı, bazı yerlerde cep telefonunun neden çekmediğini araştırmalı ve çözüm bulmalıdır.

TESPİT 4: Tepeköy'de kadınların ve erkeklerin ortak bir sosyal ortamı yoktur. Düğünlerde bile ayrı gruplar oluşturup yemek yemekte ve eğlenmektedirler.

YORUM VE ÖNERİ: İlçe Kaymakamı, Belediye Başkanı ve diğer yetkililer bu konuda aktif çalışmalar yapabilirler. Örneğin el işi kursları, kadınların ve erkeklerin beraber hazırlayıp izleyebilecekleri tiyatrolar organize edilmelidir.

TESPİT 4: Tepeköy'de çocukların oynayabileceği bir alan bulunmamaktadır.

YORUM VE ÖNERİ: Tepeköy'deki  ocuk sayısı az olsa da saha araştırması sırasında konuşulan kadınların torunlarının köye ziyaret amaçlı geldikleri ve özellikle yazın köydeki  ocuk sayısının arttığı tespit edilmiştir. Çocuklar evde sıkıldıkları için gün boyunca ya sokaklarda gezmekte ya da televizyon izlemektedir. Bu durum  ocuk gelişimi için sağlıklı değildir. Muhtarlık tarafından çocukların oyun oynayabilecekleri bir  ocuk parkı yapılmalıdır.